ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ

ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲਲੈਂਡ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਕੇ.ਐਸ.ਸੀ.ਏ.ਆਰ.ਡੀ.ਬੀ.
ਬਨਾਮ
ਦ ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ
(2016 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10069)
[ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਾਥਨਾ ਅਤੇ ਉਜਜਲ ਭੂਇਆਂ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਅਸੈਸੀ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਦੱਸਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ ਅਧੀਨ 80ਪੀ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961.

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 – ਐਸ.80ਪੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਐਸ.80ਪੀ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਤਲਬ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਥੇ ਦਿੱਤੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ:

ਫੈਸਲਾ: ਨਹੀਂ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਸ.80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ ਐਸ.80ਪੀ(2)(ਏ)(ਆਈ) ਦੇ ਅਧੀਨ 1961 ਐਕਟ ਦੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਸਦੱਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਦੱਸ ਨਹੀਂ ਹਨ – ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ – ਫਿਰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ – ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਐਸ.56 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥ ਰਲ ਕੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਐਸ.80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ 1961 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਪੈਕਸ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ

ਸ.5(ਬੀ) ਰੀਡ ਵਿਦ ਸ.56 ਦੇ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ – ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ.80ਪੀ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ – ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਸ.2(5), 5(ਸੀ), 5(ਦੂਜਾ), ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਫਾਰ ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1981 – ਸ.2(ਡੀ), ਅਧੀਨ (ਓ) – ਕੇਰਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1969 – ਸ.110 – ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕਸ ਐਕਟ, 1984 – ਸ.2(ਏ), (ਆਈ) (ਏ) – ਟ੍ਰਾਵੈਂਕੋਰ-ਕੋਚਿਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1951 – ਸ.10 – ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1934. [ਪੈਰਾ 15.8, 15.12 ਅਤੇ 15.13]

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 – ਸ.80ਪੀ(2)(ਏ)(ਆਈ) – ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ:

ਫੈਸਲਾ: ਸ.80ਪੀ ਉਸ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਾਰੇ ਕਟੌਤੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਹੈ – ਉਸ ਆਮਦਨ ਤੋਂ, ਸ.80ਪੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ – ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2)(ਏ)(ਆਈ) ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ – ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2)(ਏ)(ਆਈ) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ – ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਸ.5(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ – ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਸ.5(ਬੀ). [ਪੈਰਾ 15.1]

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 – ਸ.80ਪੀ(4):

ਫੈਸਲਾ: ਸ.80ਪੀ ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (4) ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ.80ਪੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇ – ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 - ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਪਾਰਟ ਵੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15.2]

ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਧਾਰਾ 5(ਸੀਬੀ), (ਓ), 22, 56(ਓ) – 'ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ' – 'ਬੈਂਕਿੰਗ':

ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 5(ਈ) ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ – "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀਆਂ ਜਮਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਡਰਾਫਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 22 ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 56(ਓ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਓ) ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਦੂਜੇ, ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15.4]

ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਧਾਰਾ 5(ਐਸਬੀ), 56(ਓ)(ਸੀਸੀ):

ਫੈਸਲਾ: ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 56(ਸੀ)(ਸੀ)(ਆਈ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਜਦੋਂਕਿ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ

ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 – ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1981 – ਧਾਰਾਵਾਂ 2(ਡੀ), (ਓ), (ਵੀ)(ਸੀ)। [ਪੈਰਾ 15.8]

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 – ਧਾਰਾ 80ਪੀ(4) – ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਧਾਰਾ 56 – ਉਦੇਸ਼:ਆਯੋਜਤ: s.80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਚੈਪਟਰ V 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - s.56 ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫੋਰਸ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਸਹਿ- 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਓਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ - s.56 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਡੀਮਿੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਕੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਏ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ - ਇੱਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦਾ ਚੈਪਟਰ V, ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਜੋ ਕਿ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹਨ ਉਕਤ ਅਧਿਆਇ ਦਾ - ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, "ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ" ਜਾਂ "ਕੰਪਨੀ" ਜਾਂ "ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਇਸ ਲਈ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ BR ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੰਸ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ - ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 - s.80P(4)। [ਪਾਰਾ 15.4 ਅਤੇ 15.9]

ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਧਾਰਾ 56 – 'ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ' – ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1981 – ਧਾਰਾ 2(ਯੂ) – ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 – ਧਾਰਾਵਾਂ 2(ਸੀ), ਅਤੇ 22:

ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਵਿੱਚ “ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਯੂ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੀ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਤਲਬ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15.14]

ਹਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮਾਰੀਲਾਈ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਕੋਜ਼ੀਕੋਡ, (2002) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 90; ਏਪੈਕਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਅਰਬਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2003) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 66:[2003] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1071; ਥਲੱਪਲਮ ਸੇਵਾ ਕੋਪ. ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (2013) 16 SCC 82:[2013] 14 SCR 475; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਂਦਰ ਐਨ. ਸ਼ਾਹ, 2021 SCC ਔਨਲਾਈਨ SC 474; ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, (2017) 9 SCC 364:[2017] 9 SCR 361; ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਕੋਪ. Mktg ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮ. ਬਨਾਮ CIT, (1998) 5 SCC 48:[1998] 3 SCR 443 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਏ.ਪੀ. ਵਰਗੀਸ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2008 ਕੇਰ 91 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕੋਪ. ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, (2008) 300 ITR 24 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਮਪਗਡ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੇਰਵੇ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10069 ਆਫ 2016

[ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਅਪੀਲਾਂ), ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਦੀ 08.08.2016 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ]

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5005-5007 ਦੇ 2019, 5889, 5890, 5891 ਦੇ 2023 ਅਤੇ 3881-3882 ਦੇ 2019

ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ:

ਐਨ ਵੇਂਕਟਰਾਮਨ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ, ਮਿਸਿਜ਼ ਸੋਨੀਆ ਮਾਥੁਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਦੀਪਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਣਵੀਰ ਦਹਿਯਾ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਦਬਾਸ, ਰਾਹੁਲ ਲਖੇਰਾ, ਨਖੀਤਾ ਵਾਜਪੇਯੀ, ਮਿਸ ਦਿਵਿਆਂਗਨਾ ਮਲਿਕ, ਮਿਸ ਵਿਸ਼ਨੂ ਪ੍ਰਿਯਾ, ਸ਼ਿਆਮ ਨਾਇਰ, ਬਿਜੂ ਪੀ ਰਾਮਨ, ਮਿਸ ਦਿਵਿਆਂਗਨਾ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਐਸ ਏ ਹਸੀਬਾ, ਮਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰਿਯਾ ਗੁੰਟੂਰੂ, ਐਮ. ਆਰ. ਮੋਰ, ਮਿਸ ਨਿਸ਼ਾ ਸੀ. ਵੀ., ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਭਾਰਤੀ, ਐਮ. ਐਸ. ਸ਼ਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸਿਜ਼ ਅਮਿਤਾ ਬਾਘੌਲੀ, ਰਾਹੁਲ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਸਿਨਹਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਨਾਗਰਾਥਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 26.11.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੁਆਰਾ 08.08.2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ 07.02.2019 ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ('ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ.') ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼।

3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਅਧੀਨ (ਇਸਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ)।

ਚੂੰਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਆਮ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.11.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ(s). 2737 ਦੇ 2016 ਦੇ ਤੱਥ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

4. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਰਾਜ-ਪੱਧਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਧੀਨ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਰਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਐਕਟ, 1969 (ਇਸਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਧੀਨ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ 1951 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਵੰਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਐਕਟ, 1951 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਰਾਜ

ਐਕਟ, 1951") ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 04.10.1956 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਵਲੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੰਬਰ 4017 ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1951 (ਐਕਸ ਆਫ 1952) ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮੀ ਬੰਧਕ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਨੇ ਹੋਰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਮਿਤੀ 17.11.1961 ਨੰਬਰ 36444/61.PR2 ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਬੰਧਕ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਲਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭ ਫੰਡ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਲਾਭ ਫੰਡ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਕੇਰਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਐਕਟ, 1969 ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜ ਐਕਟ, 1951 (ਐਕਸ ਆਫ 1952) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਜੋ ਕਿ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ 1 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 80(3ਏ) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪੋਸਟ੍ਰੁਲੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ 'ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ' ਉਹੀ 'ਕੇਰਲ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।'

6. 1969 ਦਾ ਰਾਜ ਐਕਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2(j) ਵਿੱਚ "ਸੀਮਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ (i) ਉਹ ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਜਾਂ (ii) ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ, ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

7. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਐਕਟ, 1984 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਰਾਜ ਐਕਟ, 1984") ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਐਕਟ 'ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ" ਦੇ ਹੋਰ ਕੁਸ਼ਲ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।'

8. ਰਾਜ ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(a) ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ" ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕੇਰਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮੀ ਬੰਧਕ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜੋ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1951 (ਐਕਸ ਆਫ 1952) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਨੂੰ "ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ" ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(j) ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 (21 ਆਫ 1969) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(iA) ਵਿੱਚ "ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ" ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਬਢ਼ਾਉਣ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿੰਨ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: i) ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਾਫਟਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ; ii) ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ; iii) ਕੁਟੀਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਉਦਯੋਗ; iv) ਨਿੱਕੇ ਅਤੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ; ਅਤੇ v) ਗ੍ਰਾਮੀਣ-ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਹਾਊਸਿੰਗ ਲੋੜਾਂ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

9.1. 27.10.2007 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਆਸੈਸਮੈਂਟ ਇਅਰ 2007-08 ਲਈ ਰੁ. 27,18,052 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ KSCARDB ਬਨਾਮ ਦ ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ(2)(ਏ)(ਆਈ)। ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ, 22.12.2009 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143(3) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ 2007-08 ਲਈ ਧਾਰਾ 80ਪੀ(2)(ਏ)(ਆਈ) ਅਧੀਨ ਰੁ. 36,39,87,058 ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ "ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 80ਪੀ(4) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ(2) ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 01.04.2007 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਤੀ ਨਾਲ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ (4) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ। ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਰੁ. 36,69,47,233 ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9.2 27.12.2009 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲ) ("ਸੀਆਈਟੀ(ਏ)") ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸੀਆਈਟੀ(ਏ) ਨੇ 30.07.2010 ਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਸੀਆਈਟੀ(ਏ) ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1984 ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟ ਪੂਰੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ "ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ। ਸੀਆਈਟੀ(ਏ) ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 80ਪੀ (4) ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਤੀ ਨਾਲ, ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਧਾਰਾ 80ਪੀ (4) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

9.3 ਸੀਆਈਟੀ(ਏ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ("ਆਈਟੀਏਟੀ") ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ 23.02.2011 ਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 80ਪੀ (4) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਜੋ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਬੈਂਕ ਫਾਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਐਂਡ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1981 (“ਨਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981”, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ ਨਾਬਾਰਡ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਸਬੰਧਤ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 80P(2)(a)(i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੋ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀਆਂ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ।

9.4. ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 23.02.2011 ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 103 ਦੀ 2011 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਇਸ ਖੋਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ, ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P(2)(a)(i) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

9.5. 26.11.2015 ਨੂੰ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 103 ਦੀ 2011, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਿਤੀ 26.11.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2737 ਦੀ 2016 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 01.02.2016 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਕਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਟੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਏ.ਵਾਈ. 2007-08 ਲਈ।

ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ:

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

10.1. ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ, ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 80P ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਇੱਕ 'ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ' ਨੂੰ ਇਸ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ 'ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ' ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ।

10.2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਦਭਵ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1951 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮੀ ਬੰਧਕ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ। ਰਾਜ ਐਕਟ, 1951 ਨੂੰ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(g) ਇੱਕ ਸੀਮਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1984 ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(a) 'ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਰਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮੀ ਬੰਧਕ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ "ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10.3. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ (ਅ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 (ਇਸਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ "ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਭਾਗ V ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦਾ ਭਾਗ V ਜੋ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ V ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 56 ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ, ਨਾਮਤੇਰ 'ਤੇ, (ਅ) ਸਾਰੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਨਾ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ 'ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ' ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ' ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋਰ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਰਥ ਹਨ।

10.4. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(c) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ "ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ" ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5(b) "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ

ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ, ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਡਰਾਫਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਭੂਮੀ ਬੰਧਕ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਇਕਾਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬੀਆਰ ਐਕਟ, ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਾਇਸੰਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 (“ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ”, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ' ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ RBI ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬੀ ਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਹੋਵੇਗਾ (a) ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; (ਬੀ) ਇੱਕ ਸਹਿ- ਆਪਰੇਟਿਵ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ; ਅਤੇ (c) ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ, ਸਿਵਾਏ ਭਾਗ V ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕਰੈਡਿਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P(2)(a)(i) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ. ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ BR ਦੇ ਭਾਗ V ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਐਕਟ, 1949 ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ (4) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਪੀ.

10.5. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56(ਸੀ) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 22 ਅਨੁਸਾਰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੇ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10.6 ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ, ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਲੈ ਗਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10.7 ਅਗਲਾ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮਾਲਵੀਯ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਕਾਲੀਕਟ, (2021) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 90 ["ਮਾਲਵੀਯ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ"] ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਗ੍ਰਹ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੀਮਾਂਡ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

10.8 ਉਲਟ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਐਨ. ਵੇਂਕਟਾਰਮਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ "ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ

ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ(2)(ਏ)(ਆਈ) ਉਸ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਭਾਗ V ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਾਦਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲਵੀਯ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵੀ ਬੀ.ਸੀ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਜਿਹੇ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10.9 ਜਵਾਬ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਫਾਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੈਂਬਰ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਪੈਕਸ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਯੂ) ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਿ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਐਪੈਕਸ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜੋ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਯੂ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਬੈਂਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਈ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 42 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(ਈ) ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਨਕਦ ਰਿਜ਼ਰਵ ਰੱਖਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਬੱਧ ਹੈ।

10.10 ਧਾਰਾ 42(1)(ਡੀ) ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਬੈਂਕ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਬੈਂਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10.11. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਅਰਬਨ ਬੈਂਕ ਦੇ ਏਪੈਕਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ., (2003) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 66 "ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਅਰਬਨ ਬੈਂਕ ਦੇ ਏਪੈਕਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ" ਦੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 11 ਤੋਂ 13 ਅਤੇ 18 ਅਤੇ ਏ.ਆਰ. ਬਰਗਸ ਬਨਾਮ "ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2008

ਕੇਰ 91 ("ਏ.ਆਰ. ਬਰਗਸ") ਜਿੱਥੇ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56(cci) ਅਨੁਸਾਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 7 ਅਤੇ 8 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹਨ ਜੋ 28.01.2003 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸੈਕਿਊਰਿਟਾਈਜੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਿੱਤ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਐਕਟ, 2002 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਸਾਰਫੈਸੀ ਐਕਟ, 2002") ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਏਪੈਕਸ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ, ਕੇਂਦਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਨੁਸਾਰ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10.12. ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸਟੇਟ ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਜੋ ਇੱਕ "ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 2(ਜੇਜੇ) ਜੋ ਇੱਕ "ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 2(ਰਾ) ਜੋ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(ਓਸੀ) ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

10.13. ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਟੇਟ ਐਕਟ, 1969 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇੱਕ ਏਪੈਕਸ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਦੱਸ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਟੇਟ ਐਕਟ, 1969 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਓਸੀ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿ ਸਟੇਟ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਏ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੇਰਲਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੈਂਟਰਲ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜੋ ਕਿ ਸਟੇਟ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ “ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਂਕ “ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ” ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਅੰਕ:

11. ਯਾਚੀ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅੰਕ ਉੱਠਣਗੇ:

i) ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ “ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਹੈ?

ii) ਕੀ ਮਾਵਿਲਾਈ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਉਥੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

iii) ਕੀ ਆਦੇਸ਼?

ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ:

12. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

i) ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ('ਐਕਟ', ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ):

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"80ਪੀ. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ।-

(1) ਜਿੱਥੇ, ਇੱਕ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਗ੍ਰੋਸ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਰਕਮਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਨਾਮਤ: —

(a) ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ—

(i) ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ, ਜਾਂ

(ii) ਇੱਕ ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗ, ਜਾਂ

(iii) ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ, ਜਾਂ

(iv) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਾਮਾਨ, ਬੀਜ, ਪਸ਼ੂ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ, ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ

(v) ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ, ਬਿਨਾਂ ਪਾਵਰ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ, ਜਾਂ

(vi) ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਜਾਂ

(vii) ਮੱਛੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਮੱਛੀ ਦੀ ਫੜਾਈ, ਇਲਾਜ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ, ਸੰਭਾਲ, ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ, ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ,

ਅਜਿਹੀਆਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ;

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vi), ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vii) ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਈ-ਲਾਅ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵੋਟਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਾਮਤ:

(1) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਾਈ ਸ਼ਿੰਗ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ;

- (2) ਸਹਕਾਰੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ;

(3) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

(ਬ) ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਮਾਜ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਗਾਏ ਜਾਂ ਉਗਾਏ ਗਏ ਦੁੱਧ, ਤੇਲ ਬੀਜ, ਫਲ ਜਾਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ—

(i) ਇੱਕ ਫੈਡਰਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ, ਜੋ ਦੁੱਧ, ਤੇਲ ਬੀਜ, ਫਲ ਜਾਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸਮਾਜ ਹੈ; ਜਾਂ

(ii) ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ; ਜਾਂ

(iii) ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ, 1956 (1956 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 617 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ, ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਨਿਗਮ (ਜੋ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਨਿਗਮ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੁੱਧ, ਤੇਲ ਬੀਜ, ਫਲ ਜਾਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ),

ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ;

(ਸੀ) ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਧਾਰਾ (ਅ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ(ਬ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੁਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਵਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਲਾਵਾ ਵਿੱਚ), ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਸ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਨਹੀਂ ਪਾਰ ਕਰਦਾ,—

(i) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਇੱਕ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਹੈ, ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ।

(ii) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, "ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਜ;

(ਡੀ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਆਜ ਜਾਂ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਪੂਰੀ ਆਮਦਨ;

(ਈ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗੋਦਾਮਾਂ ਜਾਂ ਵੇਅਰਹਾਉਸਾਂ ਨੂੰ ਸਟੋਰੇਜ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਪੂਰੀ ਆਮਦਨ;

(f) ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਮਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨੀ ਬੀਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਰਕਮ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਸ਼ਹਿਰੀ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਜੋ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ, ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ, ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਕਮੇਟੀ, ਟਾਊਨ ਏਰੀਆ, ਜਾਂ ਛਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 80HH ਜਾਂ ਧਾਰਾ 80HHA ਜਾਂ ਧਾਰਾ 80HHB ਜਾਂ ਧਾਰਾ 80HHC, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 80HHD ਜਾਂ ਧਾਰਾ 80- I ਜਾਂ ਧਾਰਾ 80-IA ਜਾਂ ਧਾਰਾ 80J, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 80JJ ਅਧੀਨ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (a) ਜਾਂ ਖੰਡ (b) ਜਾਂ ਖੰਡ (c) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੁੱਲ ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਹਨਾਂ ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ,

ਨੂੰ ਧਾਰਾ 80HH, ਧਾਰਾ 80HHA, ਧਾਰਾ 80HHB, ਧਾਰਾ 80HHC, ਧਾਰਾ 80HHD, ਧਾਰਾ 80- I, ਧਾਰਾ 80-IA, ਧਾਰਾ 80J ਅਤੇ 80JJ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਘਟਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(4) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ,-

(a) "ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਅਤੇ "ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 (10 ਦਾ 1949) ਦੇ ਭਾਗ V ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ;

(b) "ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਤਾਲੁਕਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। iii) ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 (ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949):

ii) ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

3. ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।—
ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ—

(ਅ) ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ; ਜਾਂ

(ਬ) ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ; ਅਤੇ

(ਸੀ) ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਸਿਰਫ ਪਾਰਟ ਪੰਜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਅਤੇ ਹੱਦ ਤੱਕ।

X X X

5. ਵਿਆਖਿਆ।— ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ,

X X X

(ਬ) "ਬੈਂਕਿੰਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਮੰਗ ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ, ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਡਰਾਫਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ;

(ਸੀ) "ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ।—ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਸਮਾਨ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

X X X

22. ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ।—(1) ਇਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੌਰ ਤੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ

ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਿਲਣ ਤੱਕ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ:

ਹੋਰ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

(3) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ:—

(ਅ) ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਵੇਗੀ;

(ਬ) ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ;

(ਸ) ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਚਰਿੱਤਰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ;

(ਦ) ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਪਰਯਾਪਤ ਪੂੰਜੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ;

(ਈ) ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮਿਲੇਗੀ;

(ਫ) ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ ਮੌਦਰਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(g) ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(3A) ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁ□ਟ ਹੋਣ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ

ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਥਾਪਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(4) ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ —

(i) ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ; ਜਾਂ

(ii) ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰੇ; ਜਾਂ

(iii) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3A) ਵਿੱਚ ਉਲੇਖਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਜਾਂ ਕਲੋਜ਼ (iii) ਅਧੀਨ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਥੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜਾਂ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜਮਾਕਰਤਾਓਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡੋ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜਾਂ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇ।

(5) ਕੋਈ ਵੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(6) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (5) ਅਧੀਨ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

X X

56. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਐਕਟ।— ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ, ਨਾਮਤ:—

(a) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਨਾ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ,—

(i) "ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ" ਜਾਂ "ਕੰਪਨੀ" ਜਾਂ "ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ,

(ii) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ "ਸ਼ੁਰੂਆਤ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ (ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ) ਐਕਟ, 1965 (23 ਦੇ 1965) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(b) ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅੰਕ "ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਐਕਟ, 1956 (1 ਦੇ 1956), ਅਤੇ" ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(c) ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ—

(i) ਧਾਰਾ (cc) ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਰਥਾਤ:-

(cci) "ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਏ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ;

(ccii) "ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ;

(cciia) "ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ, ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ;

(cciii) "ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ", ਕਿਸੇ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(cciiia) "ਬਹੁ-ਰਾਜ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਰਾਜ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ;

(cciiib) "ਬਹੁ-ਰਾਜ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਰਾਜ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁ-ਰਾਜ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਸਹਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(cciv)) "ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ,—

(1) ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸਮੇਤ) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(2) ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਇ-ਲਾਅ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਜਿਹੇ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਸਹਕਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਕੈਪੀਟਲ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ;

(ccv) "ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ,—

(1) ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ;

(2) ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ੇਅਰ ਕੈਪੀਟਲ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ;

(3) ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਇ-ਲਾਅ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ

ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ;

(ccvi) "ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ,—

(1) ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਪਾਰ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ;

(2) ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਨ; ਅਤੇ

(3) ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਇ-ਲਾਅ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਸੀਸੀਆਈਵੀ), (ਸੀਸੀਵੀ) ਅਤੇ (ਸੀਸੀਵੀਆਈ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ;

(ccvii) () “ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ”, “ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ” ਅਤੇ “ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਫਾਰ ਏਗ੍ਰੀਕਲਚਰ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1981 (61 ਆਫ 1981) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ;

XXXXXXXXXXXXXXXXXXX

(ਓ) ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ,—

(i) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਾਮਤ:—

"(1) ਇੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾਏਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ—

(ਅ) ***

(ਬ) ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ) ਐਕਟ, 1965 (23 ਦਾ 1965) ਦੇ ਆਰੰਭ ਵੇਲੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ।

ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2012 ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਵਧੀ ਲਈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ, ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਹਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ) ਐਕਟ, 1965 (23 ਦਾ 1965) ਦੇ ਆਰੰਭ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2012 ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇਗਾ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ—

i. ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ (ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ) ਐਕਟ, 1965 (23 ਦੇ 1965) ਦੇ ਆਰੰਭ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ; ਜਾਂ

ii. ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ (ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ) ਐਕਟ, 1965 (23 ਦੇ 1965) ਦੇ ਆਰੰਭ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ; ਜਾਂ

iii. [**]

ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ] ਤੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ;

ii)ਉਪ-ਧਾਰਾ (3A) ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

iii)ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਕਲੋਜ਼ (iii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ, ਬਰੈਕਟ, ਅੰਕ ਅਤੇ ਅੱਖਰ "ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3A)" ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

iii)ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਫਾਰ ਏਗਰੀਕਲਚਰ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1981 ('ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981', ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ):

ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ:

2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ.— ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਨਾ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ, -

X X X

(ਡੀ) "ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ,

ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਫਾਈਨਾਂਸਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵੀ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਹੋਣਾ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ;

(u) "ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਮੁੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ;

X X X

(v) "ਰਾਜ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਹੋਵੇ) ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਜੋ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬਾਇਲਾਅਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ;

(w) ਇੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜੋ ਇੱਥੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 (2 ਦੇ 1934) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(x) ਇੱਥੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 (2 ਦੇ 1934) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਪਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 (10 ਦੇ 1949) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" iv) ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 (ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ):

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"2.ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ.- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਾ ਹੋਵੇ,-

X X X

(e) "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਜੋ ਦੂਜੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;"

v) ਕੇਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1969 (ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969):

ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ.- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ—

X X X

(g) “ਸੀਮਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾਂ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਬਾਇ-ਲਾਅਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ-

(i) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਤੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੱਕ; ਜਾਂ

(ii) ਉਹ ਰਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ;

(ia) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਰਾਜਸਵੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, ਅਰਬਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕਸ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ, ਸਾਮਾਨ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ, ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2019 ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਹੜੀ ਉਕਤ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

X X X

(oc) "ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਤਹਿਸੀਲ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਦੀਰਘਕਾਲੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਲੁਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਭਾਜਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

X X X

(ra) "ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਿਖਰਲੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਦੱਸ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1984 (20 ਦੇ 1984) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ"

(rb) ਇੱਕ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਿਖਰਲੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਦੱਸ ਕੇਵਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹਨ।

X X X

110.. ਰੱਦ ਅਤੇ ਬਚਾਉ.- ਮਦਰਾਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1932 (VI ਦੇ 1932), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਲਾਬਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸਟੇਟਸ ਰੀ-ਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ,

1956 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 37 ਦੇ 1956) ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਵੰਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1951 (X ਦੇ 1952), ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਮਦਰਾਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1932 ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਵੰਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1125 (VII ਦੇ 1125) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 23 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ,—

(i) ਸਾਰੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕੇ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੀਤੇ, ਜਾਰੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ;

(ii) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬਾਇਲਾਅ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਬਦਲੇ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

vi) ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1984 (ਰਾਜ ਐਕਟ, 1984):

1984 ਦੇ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"2) ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ.- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਮੰਗਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ,-

(ਅ) "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੇਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੈਂਟਰਲ ਲੈਂਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜੋ ਕਿ ਟ੍ਰਾਵੰਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1951 (ਐਕਸ ਆਫ 1952) ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ "ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਿਡ" ਕੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

X X X

(ਕਾ) "ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਅਰਬਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮਮਾਤਰ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਾਮਮਾਤਰ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ;

X X X

(ਆਈਏ) "ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ-

(1) ਹਸਤਸ਼ਿਲਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ;

(2) ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ;

(3) ਕਾਟੇਜ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਉਦਯੋਗ;

(4) ਨਿੱਕੇ ਅਤੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ;

(5) ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਆਵਾਸ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ।

ਨਿਆਇਕ ਮਿਸਾਲ:

13. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

a) ਥਲਪਪਲਮ ਸਰਵਿਸ ਕੋਆਪ. ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ, (2013) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 82, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 32 ਨੂੰ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 26 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

26. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਸ਼ਡਿਊਲ VII ਸੂਚੀ II ਐਂਟਰੀ 32 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ, ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1984 ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ VII ਸੂਚੀ I ਐਂਟਰੀ 44 ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੰਘ ਹੈ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਆਪਸੀ ਮਦਦ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ।

(ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 32 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“32. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਗਠਨ, ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨਾ, ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ; ਗੈਰ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਪਾਰਕ, ਸਾਹਿਤਿਕ, ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਘ; ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ।”

b) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਂਦਰ ਐਨ. ਸ਼ਾਹ, 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 474 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਨਿੰਜਾਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2011 ਦੇ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ।

c) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਅਪੈਕਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਅਰਬਨ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੀ.ਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 22 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀ.ਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ, ਸ਼ਬਦ “ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਸ਼ਬਦ “ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5(cci) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਬਦ “ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ

ਵਿੱਚ. ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ccvii) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਹਿ- ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981, ਨੰ ਲਾਇਸੰਸ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 22(1) ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਪਰੰਤੂ, ਇਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਧਾਰਾ 22(1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਤਲਬ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ BR ਐਕਟ, 1949 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖਾਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ BR ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(cci) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਤਲਬ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ BR ਐਕਟ, 1949 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਤਲਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਤਲਬ ਦੁਆਰਾ "ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਤਲਬ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਜਾਣਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ NABARD ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜਦੋਂ ਨੈਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(ਯੂ) ਅਧੀਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨੈਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਉਹ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ, 1912 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਉਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ, 1912 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਕੀ ਉਥੇ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ। ਨੈਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(19) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਉਹੀ ਉਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਧੀਨ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਜੇ ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਐਲਾਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨੈਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(19) ਵਿੱਚ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਐਕਟ, 1912" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨੈਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ

ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ" ਦੀ ਸ਼ਰਤ

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜਾਂ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਹੈ। ਹੋਰ, ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ। ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(u) ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁੱਖ ਸਮਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ। ਪਰ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ "ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: (ਅ) ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਹੈ; (ਬ) ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ (ਸੀ) ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ, "ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਹੋਰ, ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ, ਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਚੂੰਕਿ ਅਜਿਹਾ ਐਲਾਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

d) ਏ.ਪੀ. ਕੁਰਗੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (u) ਅਤੇ (d) ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਟੇਟ ਐਕਟ, 1969 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(brb) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਸਮਾਜ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕੇਵਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ia) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਮਾਜ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠ

ਇਸ ਲਈ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਨੁਸਾਰ "ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਉਸ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ BR ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (cci) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ "ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ" ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ BR ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਖਰ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੈਂਕ। ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਬੈਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੋਰ ਬੈਂਕ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ।

ਹੋਰ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ SARFAESI ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 13, ਨਾਮਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹਨ।

e) ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ,(2017) 9 SCC 364 ("ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ"), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 80P ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਣਇੱਛੁਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਟੌਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੈਸੀ ਇੱਥੇ 1997 ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਊਚੁਅਲੀ ਏਡਿਡ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1995 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਪਾਰਸਪਰਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਗਏ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਫੈਲਾਇਆ, ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 2002 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P ਅਧੀਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਹਾਰਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ BR ਐਕਟ, 1949 ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸਿਰਫ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ (1) ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ (i) ਉਹ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ; (ii) ਉਹ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋਆਪ. ਮਾਰਕਟਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ., (1998) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 48 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ, ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕੋਆਪ. ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ., (2008) 300 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 24 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਦਾਨਵੀਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਉਦਾਰਵਾਦੀ, ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਪ-ਖੰਡ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਉਪ-ਖੰਡ (2) ਦਾ ਖੰਡ (ਅ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦੀ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਪ-ਖੰਡ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ (4) ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2006 ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਟੌਤੀ ਉਸ ਕਹੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਉਪ-ਖੰਡ (4) ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸੀ ਜੋ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਆਮ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਪਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਮਾਤਰ ਮੈਂਬਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇਸ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜੋ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਤਮ ਰਿਟਰਨ ਕਮਾਏ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਲਈ,

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਪਸੀਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਉੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

f) ਮਾਵਿਲਾਈ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ "ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ" ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ "ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P(2)(a)(i) ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਕੀ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 80P(4) ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੁਆਰਾ 01.04.2007 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਥੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਅਧੀਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P(2)(a)(i) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ 2007-2008 ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਧਾਰਾ 80P(4) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ, ਆਕਲਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤਤਃ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਰਦਾਤਾ-ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਿੱਸ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਧਾਰਾ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਉਹ ਧਾਰਾ 80P ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕਿ ਧਾਰਾ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਕਿ ਜਿਸ ਪਲ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਸ ਦੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80P(2)(a)(i) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪੱਖ ਵਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ(4) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਕਿ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਤੱਥ ਦਿਖਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਬੋਝ ਉਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (19) ਵਿੱਚ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (4) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 56 ਅਤੇ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਬਾਇ-ਲਾਅ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 18 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"18. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਕੁਝ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ" ਬੈਂਕਿੰਗ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ, ਸ਼ੋਰੂਮ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।"

ਹੋਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 24 ਤੋਂ 24.5 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (4) ਦਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 24 ਤੋਂ 24.5 ਅਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 39 ਤੋਂ 43 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 24 ਤੋਂ 24.5 ਅਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 39 ਤੋਂ 43 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

24. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਰਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੋਆਪ. ਸੋਸਾਇਟੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

24.1. ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ ਇੱਕ ਦਾਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਰਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

24.2. ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

24.3. ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਰਲਾ ਸਟੇਟ ਕੋਆਪ. ਮਾਰਕੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਕਈ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ;

24.4. ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ(2)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ — ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ(2)(ਏ)(ਆਈ) ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ;

24.5. ਕਿ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ(4) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 80-ਪੀ(1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਦੀ ਤਰਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਰਦਾਰ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ(4) ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

39. ਸੈਕਸ਼ਨ 80-ਪੀ(4) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ 28-2-2006 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 80-ਪੀ(4) ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ:

"166. ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਹੋਰ ਬੈਂਕਾਂ ਵਾਂਗ, ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ (ਪੀਏਸੀਐਸ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕਸ (ਪੀਸੀਏਆਰਡੀਬੀ) ਇੱਕ ਖਾਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80-ਪੀ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।"

40. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 28-12-2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸਰਕੁਲਰ, ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2006 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਕੁਝ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਟੈਕਸ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ"

***

22.2. ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਾਭ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 80-ਪੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (4) ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ। 'ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ', 'ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ' ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਮਿਲ ਸਕੇ।

41. CBDT ਦੁਆਰਾ 9-5-2008 ਦੀ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵੀ ਹੈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“ਵਿਸ਼ਾ।—ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ ਦੇ ਤਹਿਤ।

***

2. ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 80-ਪੀ ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (4) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਭਾਗ ਪੰਜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

3. ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ V ਵਿੱਚ, "ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ।

4. ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਦਿੱਲੀ ਕੋ-ਆਪ ਅਰਬਨ ਟੀ & ਸੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਭਾਗ V ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ "ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ" ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

5. ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਧੀ ਕਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ।

42. ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 80-ਪੀ(4) ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਉਹ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਦੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 56 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਧਾਰ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1)(ਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਰੱਖਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੱਕ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਸਦੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ।

43. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਕੋਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ 25-10-2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

"ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਬੇਨਤੀ"

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ 10-4-2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਪੀ.ਏ.ਸੀ.ਐਸ.) ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਆਰ.ਸੀ.ਐਸ. ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ. (ਟੀ) ਨੰ. 40/1.00/10/60/2013-14 ਦੀ ਤਾਰੀਖ 18-10-2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 (ਏ.ਏ.ਸੀ.ਜ਼) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀ.ਏ.ਸੀ.ਐਸ. ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਆਰ.ਸੀ.ਐਸ. ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।"

ਨਤੀਜਤਨ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 80ਪੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬਢਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਕਟੌਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਰੋਕਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ "ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 80ਪੀ(2)(ਏ)(ਆਈ) ਵਿੱਚ ਜੋੜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇਕਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ:

14. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਾਂਗੇ।

14.1. ਅਪੈਕਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਅਰਬਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਲਿਮਿਟਿਡ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੀ.ਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 56(ਸੀਆਈਆਈ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਸੀਸੀਵੀਆਈ) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਹ ਤਿੰਨ ਬੈਂਕ ਹਨ ਜੋ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਲਈ ਬੀ.ਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੈਂਕ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮਕਰਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੀ.ਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ

ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਮਕਰਣ ਜਾਂ ਢਾਂਚਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੈਂਕ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਯੂ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਾਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਏ.ਆਰ ਵਰਗੀਜ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ” ਇੱਕ “ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ” ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ, ਮਾਵਿਲਾਈ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਬੀ.ਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 22(1ਬੀ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

14.2. ਮਾਵਿਲਾਈ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਾਈਡ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਹਨ ਉਹ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰੋ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949, ਤਾਂ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ (4) ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਪੀ.

14.3. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਿੰਦੂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ:

i) ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਨੂੰ ਮਾਰਜਿਨਲ ਨੋਟ ਜੋ ਕਿ ਹੈ “ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਬੰਧੀ ਕਟੌਤੀ” ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਆਮ “ਦਿਸ਼ਾ” ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ii) ਦੂਜਾ, ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਲਈ, ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ “ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ” ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

iii) ਤੀਜਾ, ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜਿਕਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

iv) ਚੌਥਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)(ਏ)(ਆਈ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ “ਲੱਗੇ ਹੋਣ” ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ “ਸ਼ਾਮਲ” ਹੈ।

v) ਪੰਜਵਾਂ, ਅਸੈਸੀ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ।

vi) ਛੇਵਾਂ, “ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ” ਦਾ ਭਾਵ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੇਵਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕ੍ਰਿਆਕਲਾਪ ਨਾਲ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ

ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸੰਬੰਧਤਾ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਗੈਰ-ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆਕਲਾਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

vii) ਸੱਤਵਾਂ, ਧਾਰਾ 80ਪੀ(1)(ਸੀ) ਅਧੀਨ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾ ਤਾਂ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1912 ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਵਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਯੋਗ ਹਨ, ਪਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਅਧੀਨ।

viii) ਅੱਠਵਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਡਿਵੀਡੈਂਡ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ।

14.4. ਮਾਵਿਲਾਈ ਸਰਵਿਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 42 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਉਹ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਧਾਰ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 221(ਬੀ) ਅਧੀਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ।

14.5. ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਆਵਸ਼ਯਕਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ।

14.6. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 48 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਪਰੋਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ।

15. ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਪਦੰਡ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15.1. ਧਾਰਾ 80P ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਆਮਦਨ ਤੋਂ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 80P ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ

(2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)(ਅ)(ਇ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਭਾਜਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬੀਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।

15.2. ਧਾਰਾ 80P ਨੂੰ 01.04.1968 ਤੋਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ 01.04.2007 ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ 01.04.1970 ਤੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 80P ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟ V ਦੇ ਬੀਆਰ ਐਕਟ, 1949 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15.3. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਕਾਈ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15.4. ਸੈਕਸ਼ਨ 80P ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਚੈਪਟਰ ਪੰਜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਉਥੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਹਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ,

ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਨਾ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ,- (i) “ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ” ਜਾਂ “ਕੰਪਨੀ” ਜਾਂ “ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ” ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਸੀਸੀਆਈ) ਅਨੁਸਾਰ, “ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ।

ਧਾਰਾ (ਸੀਸੀਵੀ) “ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ (ਸੀਸੀਵੀਆਈ) “ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਅਤੇ “ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ” ਨੂੰ ਨੈਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਚੂੰਕਿ ‘ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ’ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। “ਬੈਂਕਿੰਗ” ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕਹਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਧਾਰ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰਨਯੋਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਡਰਾਫਟ, ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਦੀ

ਧਾਰਾ (ਓ) ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15.5. ਹੋਰ, ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਯੂ) ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਖ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਵੀ) ਰਾਜ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਉਸ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੋਵੇ) ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

15.6. ਧਾਰਾ 2(ਡਬਲਯੂ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਐਕਸ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅਭਿਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਕੇ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

15.7. ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਜਾਣਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡਬਲਯੂ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਆਈ) "ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ", "ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ", "ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ", "ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ", "ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਅਤੇ "ਮੁੱਖ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ" ਨੂੰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਭਾਗ ਪੰਜਵੇਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਭਾਗ ਪੰਜਵੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 56 (ਸੀ)(ਵੀ)(ਸੀਸੀਆਈ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ

15.8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਬੈਂਕ' ਅਤੇ 'ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੈਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਧਾਰਾ (ਅ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ

ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਧਾਰ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਡਰਾਫਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਯੋਗ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਵਲ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 56(ਸੀ)(ਵੀ)(ਸੀਸੀਆਈ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ

ਜੇਕਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਧਾਰਾ (ਬੀ)ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15.9. ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਇੱਕ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਉਪਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ, ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਧਾਰਾ 56 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਢੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਹੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦਾ ਅਧਿਆਇ V ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਹੇ ਗਏ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜੋ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਨਾ ਮੰਗਦਾ ਹੋਵੇ, - “ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ” ਜਾਂ “ਕੰਪਨੀ” ਜਾਂ “ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ” ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕੇ।

15.10. ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ (ਸੀਸੀਆਈਵੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ, ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਲਟ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਰਥ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15.11. ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਕਿ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਏ.ਆਰ. ਸਰਗੇਹਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ

ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਅਜੇਹਾ ਐਲਾਨਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

15.12. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਮਮਾਤਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੋਨੋਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80ਪੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਜੇਹਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

15.13. ਹੋਰ, ਰਾਜ ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ, 'ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੇਰਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਜੋ ਕਿ ਟ੍ਰਾਵੰਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਥੇ ਉਲਲੇਖਿਤ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80ਪੀ ਦੀ ਉੱਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80ਪੀ(2)(ਏ)(ਆਈ) ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

15.14. ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਵਿੱਚ "ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਾਬਾਰਡ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ 2(ਯੂ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਹੀ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਕੋਪ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਿਲ ਜਾਵੇ।

ਨਿਸਕਰਸ਼:

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਖਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਬੀ.ਆਰ. ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੇਤ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇ ਆਦੇਸ਼(ਆਂ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80ਪੀ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਉਠਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate